

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 104. — ŠTEV. 104.

NEW YORK, MONDAY, MAY 4, 1925. — PONDELJEK, 4. MAJA 1925.

VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII.

RUSKI BOLJŠEVIKI ZAVRAČAJO KRIVDO

Tajnik izvrševalnega odbora komunistične stranke je odločno poudaril, da niso boljševiki povzročili oziroma organizirali sedanjega prevrata na Bolgarskem. — Sedež zarote je bil baje v nekem bolgarskem samostanu. — Eden obtoženec je priznal krivdo.

MOSKVA, Rusija, 3. maja. — General Kolarov, ki je tajnik izvrševalnega odbora komunistične internacionale, je podal naslednje poročilo o zadnjih dogodkih na Bolgarskem: —

Vladujoči bankirji in generali se niso zadovoljili s krvjo, ki je bila prelita meseca junija in septembra zadnjega leta. Njihov poglavitni cilj je izstreliti vse delavsko in kmečko gibanje. Delavci so dolgo časa prenašali nepopisne muke, slednjič je pa njihova potrpežljivost prikipela do viška. Nezadovoljnost priprostega naroda je rasla. Vladna klika je dala pomoriti celo vrsto poslancev zemljeoradniške stranke.

— Časopisje je poročalo o samomorih, toda ti "samomorilci" so bili žrtev vladne gospode. Niti en dan ni minil, da ne bi bilo usmrčenih par kmečkih voditeljev.

— V namenu, da bi Cankova vlada opravičila svoja zločinska dejanja, je ponaredila nebroj dokumentov, v katerih je natančno opisano, kako kujejo ruski boljševiki zaroto na Bolgarskem.

V namenu, da dokaže boljševiško nevarnost, je dal Cankov vpriporiti atentat na kralja Borisa.

Vlada si je kar na lepem izmislila, da je napovedala komunistična stranka splošno vstajo na dan 15. aprila. Kljub temu, da se ni v vsej državi niti zganilo, je proglasila vlada istega dne obsedno stanje. Začele so se aretacije in eksekucije v splošnem. Na vladno gospodo ni padla nikaka krivda, ampak vse grehe so pripisali delavcem in kmetom.

Življenje tisočih političnih jetnikov je v nevarnosti.

Ako bolgarska vlada ne bo pravočasno spoznala neupravičenosti in nepravilnosti svojega delovanja, naj sama sebi pripiše vse posledice.

SOFIJA, Bolgarsko, 2. maja. — Vlada domneva, da je bil sedež komunistične zarote v samostanu Čeropič, ki je oddaljen 38 milj od Sofije.

Tam so se baje vršila tajna zborovanja in tam so bili napravljeni načrti za razne atentate.

V zaroto je zapletenih tudi več menihov, katere je dal državni pravdnik aretirati.

Vlada izjavlja, da je zopet zavladal nekaj mir, ki je pa najbrž le mir pred viharjem.

Nadalje ima baje vlada neovrgljive dokaze, da so dali vstaji povod ruski komunisti.

Po vsej deželi je še vedno uveljavljeno obsedno stanje. Narod je zbežan in preplašen. Na Bolgarskem ga skoraj ni človeka, ki bi si upal javno izraziti svoje mnenje.

BERLIN, Nemčija, 2. maja. — Iz Sofije poročajo, da je žena nekega bivšega bolgarskega ministrskega predsednika, katerega ime je pa tajno, poglavitna povzročiteljica bombnega atentata v katedrali sv. Kralja.

Komunistične ireje so dobile dosti odmeva tudi pri ljudskošolskih učiteljih. Baje vzgaja večina bolgarskih učiteljev mladino v komunističnem duhu. Tukajšnje bolgarsko poslaništvo izjavlja, da je v deželi znova uveljavljen red ter da se zadnja dva dni niso završili nikaki nemiri.

Iz Sofije poročajo, da je cerkvenik katedralne sv. Kralja priznal svojo soudeležbo pri atentatu.

Imenuje se Peter Zagorski ter pravi, da so ga komunisti podkupili. On je spravil bombe v zvonik, zapalil jih pa ni.

Nadalje je pričal, da je bilo tistega dne v Sofiji nad štiri tisoč oboroženih komunistov, ki so namestili med splošno zmedo in paniko proklamirati bolgarsko republiko.

Tudi na Poljskem je začelo vreti.

Na tisoče delavcev je zaštrajkalo, ker jim hoče kompanija znižati plače in podaljšati delovni čas. — Brezposelnost v večjem pomanjkanju kot pa žrtve tornada.

TUDI NA Poljskem je začelo vreti. VARSAVA, Poljska, 3. maja. V glavnem stanu talkovane neodvisne kmetijske stranke se je pripetila včeraj velika eksplozija. Kmetisko stranko tvorijo najradikalnejši elementi, ki so pa zastopani v državnem zboru s petimi poslanci.

Člani te stranke odločno izjavljajo, da ne zasledujejo komunističnih ciljev.

Policija pravi, da je dobil tajnik Trojanovski, ki je znan pisatelj in urednik po pošti peklenjski stroj.

Misleč, da ima pred seboj zavoj knjig, je začel odvijati papir. Pri tem je pa sprožil pero, ki je bilo v stiku z električno baterijo. Sledila je strašna eksplozija.

Trojanovskega so takoj odvedli v bolnišnico, kjer se še ni zavedel in ga tudi zaslisiati še niso mogli. Kdo je poslal peklenjski stroj, se zaenkrat še ni dalo dognati.

Glavni stan neodvisnih se nahaja v bližini katedrale, kjer se je danes vršila svečana služba božja v navzočnosti visokih državnih uradnikov.

Nekateri domnevajo, da so neznane hoteli vpriporiti atentat, kakoršen je bil pred kratkim vpriporjen v Sofiji.

Bivši senator se bo poročil.

MOBILE, Ala., 1. maja. — Po ročno dovoljenje si je izposloval bivši oregonski senator Jonathan L. Bourns. Za ženo bo vzel Mrs. Frances Turner. Ženin je star štirinajst let, nevesta pa devetindvajset.

Brazileški vstaši so zopet na delu.

BUENOS AIRES, Argentina, 30. aprila. — Z meje poročajo, da postajajo brazileški vstaši v državi Sao Paulo, ki so se bili umaknili v notranjost dežele, zopet jako objestni. Njihov prvi namen je zavojevati pristanišče La Guayra ob reki Parani.

Koze v New Yorku.

Ker so se začetkom tega leta slučajni žrnih koz precej širili po New Yorku, so zdravstvene oblasti odredile vse potrebno, da se to strašno bolezen omeji in prepreči.

Včeraj je izjavil zdravstveni komisar mesta New York, da so se v zadnjih dveh mesecih pojavili samo štirje slučajji.

Velika železniška nesreča v Nemčiji.

SCHENIDEMUEHL, Prusija, 1. maja. — V tukajšnji bližini je skočil danes zjutraj s tira vlak, ki je vozil proti Berlinu. Najmanj trideset do štirideset oseb je mrtvih, dočim jih je na stotine več ali manj poškodovanih. Na tiru sta ostala samo dva vagona, vsi ostali so pa zdržali po obronku hruba ter pri tem potrgali vse brzojavne in telefonske žice.

SPLOŠNA VSTAJA V MAROKU

Vstaška plemena prodirajo na šestdeset milj dolgi fronti. — Francoske vojaške straže so se morale umakniti s svojih postojank. — Francozi so pričeli z ojačenjem svojih čet. — Napredovanje se vrši vzhodno od Tissafa. — Vstaškega poveljnika Abd-el-Krima so že večkrat proglasili mrtvim, pa je kljub temu voditelj vstaje.

FEZ, Maroko, 2. maja. — Maroška plemena pod vodstvom vstaškega poveljnika Abd-el-Krima so začela napadati francoske postojanke na 60 milj široki fronti.

V več slučajih so Maročani porušili francoske stražnice ter ujeli posadke. Zaenkrat je njihov cilj, polastiti se glavnega mesta Feza.

Tukaj prevladuje mnenje, da se bodo straže z lahka ubranile napadu, ker imajo na razpolago strojne puške ter dosti drugega orožja in municije.

Največje skrbi jim pa povzroča voda. Ako ne bo mogoče preskrbeti sprednjih postojank pravočasno z vodo, bodo izročene na milost in nemilost sovražniku.

V ozemlju, kjer je izbruhnila vstaja, se nahaja nekako dvajset tisoč francoskih vojakov.

Vlada je odredila, da se nemudoma pošlje v dotično smer ojačenja. Kot se sliši, gre ogroženim na pomoč dvajset tisoč izbranih kolonijalnih vojakov.

RABAT, Maroko, 2. maja. — Uradno se objavlja, da so vstaši Riff-plemena začeli prodirati vzhodno od Tissafa ter da se tudi na drugih točah pripravljajo na splošen napad.

Položaj na severni fronti je v splošnem neizpremenjen. Francoske vojaške oblasti so ukrenile vse potrebno, da bodo zaustavile vstaško prodiranje.

Že pred tednom so dospela poročila, da se pripravljajo Maročani na splošen napad v ozemlju, ki so ga zasedli Francozi.

Francoska vlada se je pravočasno zavedla nevarnosti ter je ojačila svoje čete. Zadnjo sredo so izvedeli Parižani, da se je Si Mohamed, mlajši brat vstaškega voditelja Abd-el-Krima, postavil na čelo močne armade ter vpadel v francosko zono.

Abd-el-Krim se je že leta in leta boril s Španci. S premetenim menaviranjem se mu je posrečilo ostredočiti pozornost v drugo smer ter zavzeti važne postojanke baš nasproti francoske vojaške zone.

Časopisje je že ponovno poročalo, da je Abd-el-Krim mrtev, toda doslej se je še vedno izkazalo, da so vsa tozadevna poročila in namigavanja neresnična.

Špancem je bil prizadel take izgube kot le malokdo. On je bil direkten povzročitelj vseh njihovih nesreč v Afriki.

On je faktičen voditelj Riff-plemena v Maroku. Še pred kratkim je izjavil, da ne namerava započeti nobene vstaje v francoskem delu Afrike, češ, da sovraži edinole Špance, ne pa Francozov.

Nadalje je zanikal, da bi bil vodja pan-islamskega gibanja, katerega cilj je osvoboditev severni del Afrike vseh tujerodcev ter katerega gesla je: Severno Afriko mohamedancem!

On ni vojak po poklicu, pač pa voditelj gibanja za osamosvojitve. Vojaške zadeve vodi njegov brat, ki je dobro izvežban v vseh panogah evropskega vojevanja.

Abd-el Krim stanuje v vasi Aitkamara, kakih osem milj južno od Alhucemas zaliva. Odtam vodi politični in diplomatični del kampanje.

Zaenkrat naj bi imeli Maročani absolutno mo-narhijo. Ko bi pa enkrat v splošnem malo bolj dozoreli, naj bi dobili ustavno vlado.

PARIZ, Francija, 2. maja. — Danes so vse presenetila poročila o zopetnih nemirih na maroški fronti.

Vsi poročevalci soglašajo, da so začeli Maročani napadati na šestdeset milj dolgi fronti.

Francozi se tolažijo z upanjem, da bo vstaše kmalu ugnal v kozji rog francoski maršal Lyautey,

Avtomobil zahteva na tisoče žrtev.

Lansko leto je bilo usmrčenih v avtomobilskih nesrečah na 19,000 oseb. — Med smrtno ponesrečenim je bilo najmanj pet tisoč otrok. — Nesreče na križiščih.

National Bureau of Casualty je izdal včeraj poročilo o avtomobilskih nesrečah v Združenih državah.

V poročilu je statistično dokazano, da se je leta 1924 vsled avtomobilov smrtno ponesrečilo 13,000 odraslih oseb in 5000 otrok. V to število so vključeni tudi avtomobilisti, ki so izgubili življenje vsled neopretnosti na železniških križiščih.

Na križiščih je bilo usmrčenih 1688 oseb, 5650 pa ranjenih. Če vzamemo povprečno, se vsak dan smrtno ponesreči 52 oseb, skoro dva tisoč jih je pa več ali manj nevarno ranjenih.

SACRAMENTO, Cal., 3. maja. Nepredvidni vozniki so povzročili lansko leto v Californiji 1364 smrtnih nesreč. Leta 1923 je bilo število znatno manjše.

V Los Angeles je bilo usmrčenih 474 oseb, v San Francisco 113, v San Diego pa 49.

Ne režite poštnih znamk.

Odkar je po novi postavi uveljavljena za nekatere slučaje znamka po pol centa, so prišli nekateri ljudje na originalno idejo — rezati znamke po centu v dve polovici. Take polovice so po tem pilepljati na dopisnice, kjer zahteva poštna oblast znamko za nadaljnega pol centa.

Doslej še ni bil nihče zastranega kaznovan, toda poštni mojster je vse posvaril, da je to protipostavno.

Republika Salvador je izključila zamorce.

SAN SALVADOR, 3. maja. — Kongres tukajšnje republike je sprejel predlog, ki prepoveduje zamorcem vstop v deželo.

ki ima na razpolago dovolj vojakov in dovolj izkušenj.

Ljudje so mnenja, da bodo Maročani prav kmalu spoznali, da so Francozi v vseh ozirih drugačni nasprotniki kot Španci.

Razne vesti iz delavsega sveta.

V poslopju neodvisne kmečke stranke je eksplodirala bomba. — Strankin voditelj je bil ranjen. — Ker je še vedno v nezvesti, ga dose daj še ni bilo mogoče zaslišati.

McKEES ROCKS, Pa., 3. maja. Več tisoč delavcev, ki so zaposleni pri Pressed Steel Car Company, je zastavkalo, ker jim hoče kompanija znižati plače in podaljšati delovni čas. Med štrajkarji je dosti zamorcev, toda vprašanje plemena ne igra nobene vloge. Vsi se bore kot enakopravni člani istega razreda.

Delavci so zaštrajkali, ko je vodstvo razglasilo, da bo znašal delovni čas devet ur in pol in sicer šest dni. Prej so delali delavci no devet ur, v soboto pa samo pol vico časa. Plače so jim že prejšnji teden znižali in sicer od 9 dolarjev dnevno na \$5.60.

Štrajk vodi Workers Party.

CHICAGO, Ill., 3. maja. — Odbor za mednarodno delavsko pomoč, ki je bil ustanovljen v West Frankfortu, Ill., je izdal zanimivo poročilo, iz katerega je razvidno, da so žrtve tornada, kateri je divjal pred enim mesecem po južnem delu Illinoisa, dosti na boljšem kot pa premogarnji, ki so že ginali časa brez dela.

Žrtve tornada imajo jedi in obleke v izobilju, dočim nimajo premogarnji najenostavnejših potrebščin.

Večina svetovne trgovine se bo vrnila na zlato podlagi.

WASHINGTON, D. C., 1. maja. Včeraj je izjavil ameriški trgovinski tajnik Hoover:

— S tem, da se je vrnil angleški funt-sterling na zlato podlago, se vrši devetdeset odstotkov svetovne trgovine na zlato temelju. Vsled tega bodo cene dosti bolj stabilne kot so bile doslej. Kot znano, je tudi nova nemška marka na zlato podlagi.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA!

1000 Din. — \$17.30 2000 Din. — \$34.40 5000 Din. — \$85.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Raspodilja na zadnje pošte in izplačila "Pozitni iznosni vnos".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE.

200 lir. \$ 9.40 500 lir. \$23.50

300 lir. \$13.80 1000 lir. \$44.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Raspodilja na zadnje pošte in izplačila Ljubljanske kreditne banke v Trstu.

Za pošiljave, ki presegajo PETTISO DINARJEV ali pa DVATISO LIR dovoljujemo po mogočnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjev in Lir računamo na celotno, manjše so volični in neget. delovane; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej.

RAČUNAMO PO BRZOKAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJBLIŽNJEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.00

Dinar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

32 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 4897.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president Louis Benedik, treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za tuzemstva za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenem nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčjujejo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nazi tudi prejšnje naznadi, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

NENADNA IZPREMEBA.

Izza sklenitve premirja in uveljavljena zloglasnega miru v Versailles teče že osmo leto. V teh osmih letih se je pa precej izpremenilo.

Posebno se je izpremenilo stališče, ki so ga nekoč zavzemale Združene države napram Nemčiji. Kako strašno sovraštvo je vladalo tedaj. Danes se je pa vse nekako poleгло. Nemški militarizem je v Ameriki izgubil svoje nasprotnike.

Dandanes nikomur ne šine v glavo, da bi bilo potreba vzdržati demokracijo, vsled katere je poslal tedanji predsednik Wilson svojo milijonsko armado v Evropo.

Najizrazitejši predstavnik nemškega imperijalizma, sedanjí predsednik Nemčije, maršal Hindenburg, je nenadoma postal velik prijatelj gotovih ameriških krogov.

V Ameriki je dosti nazadnjaških organizacij. Najbolj nazadnjaška med njimi je brez dvoma organizacija "Hecker ameriške revolucije".

Nasledjuje ji Mrs. Anthony Wayne Cook. Ko so to gospo vprašali, kaj misli o najnovejših dogodkih na Nemškem, je izjavila:

— Nemci niso mogli ničesar boljšega storiti kot izvoliti Hindenburga svojim predsednikom. Če bi jaz imela v Nemčiji volilno pravico, bi za nikogar drugega ne glasovala kot za Hindenburga. Volila bi zanj iz istega vzroka kot so volile neštete nemške ženske. To pa zato, ker je Hindenburg najodločnejši predstavitelj postave in reda ter najbolj odločen nasprotnik boljševizma in vsakega komunističnega gibanja.

S tem je gospa Cookova povedala: Na svetu ni nevarnejšega sovražnika in škodljivca kot je delavski razred. Na svetu ni varnejše in bolj vzvišene naloge kot je vzdržanje kapitalistične družbe.

"Journal of Commerce" se je še jasneje izrazil:

— Neprestano se govori o velikih nevarnostih, ki bodo posledica Hindenburgove izvolitve. To je bedasto govorenje. Hindenburg je star in izkušen general. Že njegovo ime nam garantira, da bo uredil v Nemčiji razmere boljše, kot bi jih mogel urediti katerikoli napolliberalni jurist ali pa kak reformni socijalist. Mož Hindenburgovega kova je najbolj zanesljiva opora obstoječega reda. On se je odločno izrazil za Dawesov načrt. Njegova beseda pa nekaj velja in zaleže. Če je on rekel, da bo Nemčija zadostila vsem zahtevam Dawesovega načrta, smo lahko prepričani, da se bo to res zgodilo.

Vsi interesi Združenih držav so koncentrirani v točni izpolnitvi Dawesovega načrta.

Vodilnim krogom ne gre za nič drugega kot prejkomogoče iztisniti iz nemških delavcev težke milijone.

Da se bo to izrabljanje uspešno vršilo, nam jamči že samo Hindenburgovo ime.

Nekoč ni dolgo tega — komaj osem let — je zahtevala ameriška vlada odpravo militarizma in odstavljenje Hohenzoernceve.

Visoko gosposi bi se kaj hitro pobotala s kajzerjem ter bi ga znova postavila na prestol, če bi kdo garantiral, da bi bilo pod kajzerjem prej zadoščeno Dawesovim zahtevam kot pa pod republikanskim režimom.

Imperijalistični kapital se je boril proti nemškemu Imperijalizmu. V tem boju pa ni bilo ničesar odkritega. Ta boj ni bil nič drugega kot laž in hinavščina.

Raznoterosti

Zita podeljuje plemstva.

Posednik Sehey, ki je svojčas peljal cesarja Karla pri njegovem poizkusu puca na Madžarskem v mesto Sopronj, je bil naknadno imenovan za viteza. Oddelni načelnik Schager, duša legitimističnega gibanja na ozemlju bivše Avstro-ogrske monarhije, mu je te dni izročil listino, v kateri se izreka podelitev dednega viteštva. Pergament ima podpis: "Zita, regentinja za cesarja in kralja Otona."

Madžarska odklanja ratifikacijo trgovinske pogodbe z Rusijo.

Med Madžarsko in sovjetsko vlado je bila septembra meseca sklenjena trgovinska pogodba, ki bi morala biti do 11. aprila ratificirana. Ker je bilo koncem marca očitno, da je ratifikacija do

določenega termina nemogoča, je madžarska vlada predlagala podaljšanje roka za 6 mesecev. Sovjetska vlada je bila sicer pripravljena sprejeti predlog, toda le pod pogojem, da se opusti v pogodbi določena klavzula o največji pogodnosti. Ker pa tvori ta točka glavni in najvažnejši del pogodbe, je madžarska vlada sedaj odgovorila, da nikakor ne bi mogla privoliti v ratifikacijo v tem smislu izpremenjene pogodbe.

Kuga v Indiji.

Kakor poročajo iz Katkute, se je pripetilo pretekli teden 550 slučajev kuge. Od obolelih jih je 312 umrlo.

"GLAS NARODA", THE BEST JUGOSLAV ADVERTISING MEDIUM

Iz Slovenije.

Umrli v Ljubljani.

Uršula Lettig, žena steklarskega mojstra, 67 let; M. Pavla Marija Kerubina Rihar, uršulinka, 39 let; Marija Miklave, branječev sin, 10 tednov; Hedvika Šubie, vdova vladnega svetnika, 61 let; Josip Belušić, blapec, 16 let; Korel Wiedewohl, učenec, 10 let; Fran Podmenila, skladiščnik v državni preteznici, 32 let; Marija Paulin, vdova graščinskega oskrbnika, 99 let in 1 mesec; Anton Spendov, hiralce, 20 let; Ana Štemberger, zasebnica, 80 let; Marija Šeruga, dinarica, 55 let; Bogdan Rasteiger, rud. uradnik, 26 let; Anton Erjavec, usnjarski pomočnik, 41 let; Ivan Mrhar, zidar, 28 let; Luka Klemene, občinski ubože, 85 let; Viktor Teržon, želez. sprevodnik, 36 let; Jera Bastič, rudarjeva žena, 40 let; Marija Kunc, hči pevice, 7 mesecev; Dragotin Wisjak, nadzornik varnostne straže v p., 51 let; Julijana Šušteršič, delavčeva hči, 18 mesecev; Ivan Skapin, žel. delavec, 53 let; Franciška Rabič, posestnica, 76 let; Alojzija Šerov, krošnjarjeva hči, 1 leto; Fran Bačar, sin sluga, 17 let; Angdela Kovač, posestnikova žena, 36 let; Katarina Kramar, užitarica iz Šmarja.

Mlad junak z nožem.

Še ne 20 let stari posestnikov sin Jos. Resnik v Ravnah pri Poljškem obeta postati hud pretepač. Lansko leto je pred neko gostilno v Poljškem z nožem čakal na Francisa Repovža, a ker je prišel iz gostilne Adolf Repovž, brat Francetov, je kar tega trikrat sunil z nožem v roko ter ga težko poškodoval. Pretepač se je hladnokrvno zagovarjal: "Ko je prišel Adolf Repovž iz hiše, sem si mislil: vseeno je, katerega vsekam, a rajši bi bil Franceta". Resnik je dobil 4 mesece težke ječe ter mora plačati precejšnje stroške.

Žalostna rodbinska slika.

Na vrsto je prišel skrajno grd slučaj, da se je sam obtoženec zagovornik izrazil, da se je z gnušom lotil aktov. Obtožen je bil Fran Potočnik, posestnikov sin iz Zagorice, da je zvečer 15. marca svojega lastnega očeta do nezvesto pretepal ter nezvestnega in vsega okrvavljenega vrzel na cesto in hišo zaklenil. Šele usmiljeni sosede so ranjenca vzdignili in prinesli surovo ženo, da je odprla vrata. Starega Potočnika vsi sosede hvalijo kot dobrega in delavnega gospodarja, dočim je žena prava Ksantipa, ki daje otrokom — vseh je 10 — vedno potuho ter jih hujska proti očetu. Posledica njene vzgoje, je, da sta dva sinova, med tema obtoženec, že bila zaradi tatvine kaznovana. Dobrodušni oče se je odpovedal pričevanju ter izjavil, da sinu odpusti, ako ga prosi za odpustanje ter obljubi, da se ga ne bo več lotil. Na predsednikov in zagovornikov poziv je obtoženec nevoljno podal očetu roko. Sodišče ga je vsled tega obsodilo samo na 14 dni zapore, ki pa ga je že prestal s preiskovalnim zaporom.

Prosi za strogo kazen.

Ivan Frankelj je sodišču dobro znana osebnost, saj je bil zaradi tatvin že kakih 10-krat obsojen. Mož je star 50 let, rojen v ljubljanski bolnici kot nezakonski sin, pristojen v Ovišne, izučen vrtnar, toda preživlja se zgolj s sleparijami in tatvinami. Frankelj potuje po celi Kranjski, ker obiskuje lahkovarne in pobožne ljudi. Navadno se izdaja za usmiljenega brata iz Kandije, pa tudi za upravitelja pri jezuitih ali v škofovih zavodih. Seboj nosi razne svete podobe, kadilo in blagoslovljene sveče. Lahkovarno ljudstvo in povsod gostoljubno sprejema in prenočuje, jutraj pa si navadno nabere obleke, posteljnine, živil itd. ter izgine. Na ta način je lansko poletje izvršil v raznih krajih tatvin za približno 10,000 Din. Obtoženec nastopa zelo ogovorno in teatralno. Sedaj je hotel predložiti obširen svoj življenjepis. Izgovarja se na bedo in ker mora skrbeti za 3 ne-

zakonske otroke. Vso krivdo valja na svojo mater, ki ga je učila krasti. Čeravno je ljudstvo šepil s svojo pobožnostjo, je pred sodniki izjavil, da sploh ne veruje v Boga. Prizna, da je malopridnež in baraba ter prosi, naj ga kaznujejo prav ostro, makar na 15 let. Sodišče mu je deloma ugodilo ter ga obsodilo na 2 in pol leti težke ječe.

Nevaren klatež.

Po Beli Krajini se klati 27-letni ključavničarski pomočnik Viktor Brunduh iz Dutovelj v Juljski Krajini v Pribišju pri Semiču je odnesel posestniku Katarini Horvat veliko ještin, orožja in 3000 Din. gotovine. Nadalje je ogoljufal gozdnega delavca Ivana Štrbača iz Uršnih sel za 600 Din.; v noči na 14. apr. pa je s pomočjo še enega tatinskega tovariša ukradel posestniku Janezu Simončiču v Osojniku 5 ovac in 3 tedne staro jagnje v vrednosti 2750 Din.

Voz in konj ukraden.

V noči na 10. apr. je bil iz nezaklenjenega hleva posestniku A. Ambrožiču iz Loške vasi ukraden konj in komet, posestniku Ivanu Šoberju v Toplicah pa pod skednjem stojčiji voz zapravljenček. Konja je dva dni pozneje našel privezanega na slivo posestnik Matija Dergane v Hrvaškem vrhu. Tatova sta bila očitno dva gozdna delavca, ki sta poskušala spotoma tudi vloniti v Derganevo zidnico. Bila sta pa prepočena.

Ogenj v Dobovi.

16. aprila ob četrta na 7. zvečer so se od isker lokomotive brzovlaka vnela gospodarska poslopja župnišča v Dobovi. V sosednjih krajih so kmalu opazili velik ognjen stebel. Močan veter, ki je pihal, je požar še bolj razvnel. Izredna sreča pa je bila, da je takoj nato sledil hud naiv, ki je preprečil večjo nesrečo. Na kraj požara so prihiteli gasilci iz Obrežja, Mihačove, Harmice in Ladu. Naravnost začudeno je vsakdo po požaru pogledal, ko je videl, da so ostala na obeh straneh s slamo krita poslopja nedotaknjena in istotako tudi zložena koruznica.

Sneg v Kočevju.

16. aprila je zapadel v Kočevju sneg do 10 cm in več, večer poprej pa je bliskalo in grmelno. Temperatura je znašala jutraj 0 stopinj.

Umrli so v Trbovljah.

Jože Rupnik, rudarjev sin, 7 mesecev star v Retjih 121; Cecilija Germadnikova, zasebnica, 75 let stara, iz Trbovlj; Lovro Štantar, rudarjev sin, 10 dni, Retje 123; Jožefa Kunsteljeva, rudarjeva hči, 3 tedne, Retje 52; Jožefa Piročnikova, rudarjeva hči, 3 tedne, Loke 378; Franciška Igrčnikova, zasebnica, 77let, Sv. Katarina; Blaž Lomber, ubože, 50 let, Sv. Manko; Marija Garabipkova, uboga, 85 let, Knezdol 12; Marija Prašnikov, rudar, 60 let, Gabersko 16.

Atentator je priznal svojo krivdo.

KAIRO, Egipt, 2. maja. — Sem je dospelo poročilo, da je bivši poslanec Chafik, vnet pristajač Zlagul paše, priznal, da je usmrtil Sir Lee Staeka. Povedal je baje tudi iz katerega vira je prišel denar, s katerim so bili morilci plačani.

Proti bolgarskemu kralju ni nobene zarote.

LONDON, Anglija, 3. maja. — Bolgarska vlada je oficijelno izjavila, da ni bila proti bolgarskemu kralju skovana nobena zarota, ter da atentatorji niso imeli namena odstaviti kralja in zasedati njegovo palačo.

Peter Zgaga

PESEM O MAJU.

Čarobni maj je v vseh očeh prižgal skrivnostne luči tajne in vsem željam odprl sijajne poti ter srečo dal je smeh.

Prijatelj, si že žel v nočeh samotno pot z nedolžno golobico in si s težavami kratil pravico moža do ženske — plašen, ves v skrbih?

Jaz sem pa sam, ves sam na sveti.

Le hrepenite, le se veselite, saj pesmi, ki jih vi živite, ne smem, ne morem jaz živeti.

Živeti ne, smem jih le peti.

Na svetu so ženske, ki se medseboj tako sovražijo, da morajo biti neprestano skupaj; samo da lažje opazujejo napake druga na drugi. Vsled tega ima tudi ženska več prijateljic kot pa moški prijateljev.

Kakšen je razloček v javni življenju med žensko in moškim? Mož dela red, ženska pa pospravlja.

Neizkušeni ljudje smatrajo skoro vsakega svojega znanca za prijatelja. Izkušeni ljudje pa smatrajo skoro slehernega svojega prijatelja le za znanca.

Danes smo že četrtega maja, pa javnost še ni dobila Kovertovega dnevnika, katerega je obljubil izdati z dnem prvega maja.

Mimogrede omenim, da včasih tudi prečastiti gospod Koverta neresnico govore.

"Edinost" že celo leto poziva vsak teden štirikrat na štirih straneh ameriške Slovence, naj ji dobe tisoč novih naročnikov.

Za teh tisoč novih naročnikov agitira tudi glasilo Katoliške Jednote, enkrat na teden najmanj na treh straneh.

V ta namen je razposlal Koverta na tisoče cirkularjev po vsej Ameriki.

Vsa ta združena agitacija je rodila komaj dvesto naročnikov. Večina njih je poslala naročnino zato, ker so bili naveličani vsiljivosti.

To je dokaz, da Koverta presneto slabo robo prodaja, ker ima tako maloštevilne odjemalce.

— Moje ime je Rozina — je rekla postarna gospodična, ki bi bila rada še vedno mlada.

Zlobnež je pa pripomnil: — Zdi se mi, gospodična, da vas poznam še izza časov, ko ste bili še Jagodica.

Tudi na Poljskem je eksplodirala bomba v neposredni bližini varšavske katedrale.

Sedaj pričakuje svet, da bo še v Beogradu počilo. S tem bo zadan slovanski vzajemnosti poven pečat.

Postava, katero je mogoče edino s pomočjo špijonom in ovađuhov zasloj izvajati, ne more biti dobra postava.

Značilno je dejstvo, da je v Ameriki trikrat toliko Ireev kot pa na Irskem.

Tega so posebno Amerikanci in Angleži vesel.

Živel je modrijan, ki je takole modroval.

— Če sem bolan, grem k zdravniku, kajti tudi zdravnik mora živeti. Zdravnik mi da recept, s katerim grem k lekarnarju. Kajti tudi lekarnar mora živeti. Ko pa dobim zdravila, jih vržem skozi okno, kajti tudi jaz moram živeti.

Dne 10. ali 11. maja bo inavguriran Hindenburg predsednikom nemške republike.

Pravijo, da bo pri tej priliki oblečen v frak, sive hlače in da bo imel na glavi visok cilindar.

Tako bo zadeva nemške demokracije že vsoj navidez rešena.

Gospodarski odnošaji med Jugoslavijo in Francijo.

Pariška "Revue des Balkans" je te dni izdala posebno številko, posvečeno gospodarskim odnošajem med našo državo in Francijo. Vsebinska članke je v glavnem naslednja: "Jugoslavija izvažava v Francijo predvsem gradbeni les, živo in zaklano živino, jajca, sadje (predvsem suhe češnje), volno, zdravilne rastline, kože in rude, predvsem baker in rudnika v Boru. Celokupni izvoz v Francijo je znašal na pr. l. 1923. vrednost okrog 213 milijonov Din; od tega je bilo za 100 milijonov rube (predvsem bakra). Leta 1924. je izvoz v Francijo zelo narasel: njegova vrednost je dosegla 362.9 milijonov Din., kar znaša 3.08 odst. vsega jugoslovenskega izvoza.

Kar se tiče izvoza lesa v Francijo, nam kaže statistika l. 1923. vrednost 36 milijonov dinarjev. To je vsekakor majhna številka; kajti Jugoslavija je eden največjih lesnih producentov Evrope; ima namreč sede min pol milijonov hektarjev gozdov. Pred vojno je Avstro-Ogrska izvažala v Francijo več tisoč ton gradbenega lesa; od tega je prihajalo okoli 56 odst. iz Hrvaške in Slavonije. L. 1910. je na pr. izvozila 19.300 ton lesa v Francijo in od tega je prišlo skoro 10.000 ton iz Hrvaške in Slavonije. Sedanje številke torej niso v nikakem razmerju s predvojnimi.

Pred vojno je Francija krila velik del svoje lesne potrebe z uvozom. Po vojni se v Franciji ni skoro nič zidalo, izvzemši v opustošenih pokrajinah na severu. Uvoz lesa se je torej omejil samo na slednje. Les so nakupovali Francozi predvsem v Čehoslovaški, dokler ni čehoslovaška krona porasla. Francozi delajo načrte, kako bi se dal uvažati les kolonij. Ti načrti se pa nikakor ne bi dali naglo udeležiti in medtem se pa vedno bolj izsekavajo francoski gozdovi.

Jugoslavija si more torej zagurati važno mesto na francoskem lesnem tržišču, in sicer direktnim putem. Čas je silno ugoden za to. Da se pa stvar uresniči, se mora uvesti direktni promet, ki je neobhodno potreben.

Češnje tvorijo drugo važno panogo jugoslovenske izvozne trgovine. Francozi vedno bolj cenijo jugoslovenske češnje, ki polagoma izpodrivajo kalifornijske. Najhitreje bi se pa dal povečati izvoz zdravilnih rastlin v Francijo, kajti povpraševanje po njih je zelo veliko. Enako bi se dal tudi povečati izvoz živine.

Poljedelska država, ki neprestano spreminja smeri svojega izvoza na ta način, da hoče vedno le najvišji dobiček pri prodaji in se pri tem okorišča s slučajnimi okolnostmi, si ne bo nikol zasigurala stalnih odjemalcev. Lahko se ji pripeti, da bo v letu, ko je imela obilno žetev, manj izvozila in manj zaslužila, kakor bi bilo pričakovati. Metoda pa, ki si skuša

osvojiti redna tržišča, ne da bi hotela izkoriščati okoliščnosti, katere bi dovolile vedno iskanje izredno visokega zaslužka, je ona, ki najbolje prenaša udarce, katerih se je vedno treba bati na trgu za poljske proizvode. Le s tako metodo se da mirno delati, napredovati in tudi urediti dvig valute. Taka metoda ima največ izgledov da doseže praktičnih uspehov pri francoskih odjemalcih, ki imajo najraje stalne dobavitelje, ki se ne okorišajo z okolnostmi, da težavno dvignejo prodajno ceno.

Oglejmo si sedaj še francoski uvoz v Jugoslavijo. Tu gre predvsem za izgotovljeno blago. Povojna statistika kaže, da tvori francoski uvoz le 3 do 4 odst. celokupnega jugoslovenskega uvoza. Tudi to število je majhno. Največji vzrok temu je to, da je kraljevina SHS. dobila najrazličnejši material na račun reparacij. Zato Francija ni mogla zaleti svojo normalno mesto v jugoslovenski trgovini kot dobavitelj meta-lurgičnih proizvodov, kevniskih konstrukcij kakor tudi elektrotehničnih predmetov. Končno pa je skušala Jugoslavija kolikor mogoče zmanjšati uvoz luksuznih predmetov. Ta uvoz je bil l. 1922. celo popolnoma prepovalan.

Jugoslavija bi bila gotovo resna odjemalka na pr. za avtomobile. Francoska avtomobilna industrija je v Jugoslaviji še vse premalo znana. Malokdo v Jugoslaviji ve, da je Francija izvozila leta 1923. avtomobilov za en in pol milijarde francoskih frankov in v l. 1924. nad dve milijardi. To je številka, ki dosega višino celokupnega letnega proračuna kraljevine SHS.

V svetovni avtomobilski produkciji je Francija na prvem mestu za Zedinjenimi državami. Izvažava svoje avtomobile v Anglijo, Italijo, Španjo, Nemčijo, Avstrijo in Ameriko. Bogatini iz New Yorka in Chicaga prihajajo v Pariz, da si tu nakupijo svoje luksuzne vozove. Tri velike francoske avtomobilske tvrdke Citroen, Peugeot in Renault plačujejo skupaj več davkov kakor vsi poljedelci Francije. Francoski avtomobili imajo na jugoslovenskem trgu ravno tako ceno kakor vozovi, ki se uvažajo iz drugih držav, izvzemši Fordove avtomobile.

Pogodba med Združenimi državami in Finsko.

WASHINGTON, D. C., 2. maja. Finska je sklenila z Združenimi državami tarifno pogodbo. Pogodba bo imela koristne posledice za obe državi.

Dolgo časa je sleparila.

LONDON, Anglija, 3. maja. — Mrs. Janet Etchello je živela 20 let v velikem razkošju. Oblasti so ji dokazale, da si je vse bogastvo nabavila z raznimi sleparijami. Za svoje pregreške bo morala sedem let sedeti.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Izvršuje

DENARNA IZPLAČILA

v DOLARJIH na vse kraje v JUGOSLAVIJI s pristojbino po 4 od sto; za izplačila od \$1 do \$25. znaša pristojbina \$1.

DENARNA IZPLAČILA

v DOLARJIH v ITALIJO s pristojbino 3 od sto; za zneske od \$1. do \$25. znaša pristojbina 75 centov.

DENARNA IZPLAČILA

v DINARJIH in LIRAH po najugodnejših cenah.

DENARNE VLOGE

"prejema na SPECIAL INTEREST ACCOUNT" in jih obrestuje po 4%. Vse vloge so pod državnim nadzorstvom.

— Sigurna, točna in hitra postrežba. —

